

การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น
ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
An Application of the Four Principles of Adhitthanadhamma
to Local Political Participation of the People in Mueang Roi Et
Municipality, Roi Et Province

ปรินดา เกตุมาชม¹

Parinda Ketmachom¹

ดร.ไพรัช พันธ์ชมภู²

Dr.Phairat Phuenchomphoo²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

Email : parinda3615@gmail.com

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและอาศัยในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 382 คน จาก 382 ครัวเรือน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของของทาร์โรว์ ยามาเน่

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

¹ Graduate Students Majoring in Political Science, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

² Lecturers to Graduate Curriculum, Department of Political Science, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

* ได้รับบทความ: 11 เมษายน 2561; แก้ไขบทความ: 19 พฤษภาคม 2561; ตอรับการตีพิมพ์: 23 พฤษภาคม 2561.

Received: April 11, 2018; Revised: May 19, 2018; Accepted: May 23, 2018

(Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 32 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA : F-test) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย พบว่า

1) การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง และด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียงตามลำดับ

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ

3) ข้อเสนอแนะของประชาชนในการพัฒนาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าความถี่สูงไปหาต่ำสามอันดับแรก ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนควรทำอย่างเป็นกลาง ควรสละเวลาติดตามรับฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นทุกคน และควรเลือกนโยบายมากกว่าความใกล้ชิดกับบุคคล

คำสำคัญ : 1. การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ABSTRACT

This thematic paper served the purposes: 1) to study an application of ‘Buddhism’s Four Virtues in Mind’ to residents’ political participation in local politics in Roi Et Provincial Municipality’s authorized area, 2) to compare their application to disparity in their genders, ages, educational levels and occupations, 3) to regulate their suggestions for their application. Samplers were 382 household chiefs from 382 families including 18-year-up representatives by setting them through Taro Yamane’s table. The instrument used for data collection was the five-rating scale questionnaire with thirty-two questions, each of which possessed its reliability of .91. Statistics for analyzing data embraced: percentages, arithmetic means, standard deviations, t-tests and F-tests (One-way ANOVA) by making use of the computer software package. Results of findings :

1) The application as such has been rated at the high scale in both of the overall aspect and a single one. All aspects in descending order of means are: i) casting the ballot,

ii) monitoring political movements, iii) taking part in political rallies, and iv) helping a campaign of a political group for canvassing votes respectively.

2) The hypothesis testing results of the application of them to their political participations in local politics in its authorized area have shown no disparity in genders, ages, educational levels and occupations in both of the overall aspect and a single one.

3) Suggestions in descending order of first three frequencies are: i) monitoring political movements of political parties through media with neutrality, ii) devoting oneself to take part in every political rally, iii) preferring policies of the party to intimacy.

Keywords : 1. An Application of the Four Principles of Adhitthanadhamma 2. Political Participation

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และมีความเหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางการเมืองในยุคปัจจุบันที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และปัญหาต่างๆ ของประเทศมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้นเพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยยึดมั่นในหลักการที่ว่า ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้นหลายความคิดย่อมดีกว่าความคิดเดียว (บรรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล, 2550 : 45)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนของไทยเริ่มปรากฏตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เมื่อมีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรกของไทย และกำหนดไว้ชัดเจนยิ่งขึ้นใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยบัญญัติให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด 7 ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน นั่นก็คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา 270 ออกจากตำแหน่งได้ และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติในหมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ตามมาตรา 281 มาตรา 286 มาตรา 287 และมาตรา 290 ยังได้ระบุประชาชนในระดับท้องถิ่นก็มีบทบาททางการเมืองด้วย และด้วยความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ที่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองเริ่มจากการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยตรง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกขั้นตอน ทุกระดับ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกิจการบริหารงานของเทศบาล ดังนั้น การบริหารงานเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่

ท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงพียงโดยอ้อมขึ้นอยู่กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นสำคัญ หากประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะทำให้เทศบาลขาดการพัฒนาและยังส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติด้วย (โกวิทย์ พวงงาม, 2553 : 11)

จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดที่ผ่านมา เช่นการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การช่วยกลุ่มการเมืองหาเสียง หรือการร่วมประชุมในโอกาสที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มีหนังสือเชิญประชุม โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 71 (เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด 2559 : 8) ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินงาน โดยเฉพาะการร่วมประชุมการเลือกตั้งท้องถิ่น ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ และมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนโดยตรงและเป็นหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น หากประชาชนได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างจริงจัง โดยการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสมแล้ว น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางการเมืองมากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมนั้นชาวพุทธโดยทั่วไปมักได้ยินคำว่า “อริยฐาน” โดยเมื่อจะทำการสิ่งใดมักอริยฐานของสิ่งนั้นสิ่งนี้อยู่เสมอ การอริยฐานตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นการยืนยันให้สามารถยึดเอาผลสำเร็จสูงสุดอันเป็นเป้าหมายได้ โดยไม่เกิดความสำคัญตนผิด ไม่เปิดช่องแก่ความผิดพลาดเสียหาย การปฏิบัติตามหลัก อริยฐานธรรม 4 ประการ คือ 1) ปัญญา หมายถึงการดำเนินชีวิตจะเป็นไปตามกรอบของศีลหรือหลักธรรมต่าง ๆ 2) สัจจะ หมายถึงการรักษา สัจจะ คือสงวนรักษาดำรงตนมั่นในความจริงที่รู้ชัดเห็นด้วยปัญญา 3) จาคะ หมายถึงการคอยเสริมและทวีความเสียสละให้เข้มแข็งมีกำลังแรงยิ่งขึ้นอยู่เสมอ และ 4) อุปสมะ หมายถึงความสงบใจ ผู้ฝึกตนให้สามารถระงับดับความขัดข้องวุ่นวายอันเกิดจากกิเลสได้ และถ้าสามารถนำหลักธรรมนี้มาใช้ในการ มีส่วนร่วมทางการเมือง น่าจะทำให้มีการพัฒนาหรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกรอบของศีลหรือหลักธรรม เช่น การรักษา สัจจะ คือสงวนรักษาดำรงตนมั่นในความจริงทางการเมือง ไม่ใช่เล่ห์กลต่างๆ มีการเสียสละให้การเมืองมีความเข้มแข็ง และสามารถระงับดับความขัดข้องวุ่นวายทางการเมืองอันเกิดจากกิเลสได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด สืบค้น ได้แก่ 1) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 2) ด้านการเข้าฟังอภิปรายปราศรัยหาเสียงทางการเมือง 3) ด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียง และ 4) ด้านการเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลักธรรมในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นซึ่งจะส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบ

อาชีพต่างกัน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ต่างกัน

3.2 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

4.1 ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ครัวเรือนละหนึ่งคนจำนวน 8,306 คน (เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด, 2559 : 23) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 382 คน โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA : F-test) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง และด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียง

6.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ข้อเสนอแนะของประชาชนในการพัฒนาการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าความถี่สูงไปหาต่ำสามอันดับแรก ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนควรทำอย่างเป็นกลาง ควรสละเวลาติดตามรับฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นทุกคน และควรเลือกนโยบายมากกว่าความใกล้ชิดกับบุคคล

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

7.1.1 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนเห็นว่าการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด หลายประการ เช่น การวิเคราะห์ข่าวสารทางการเมืองโดยใช้เหตุผลทางวิชาการ (ปัญญาธิฐาน) ความตั้งใจติดตามข่าวสารทางการเมืองตามความเป็นจริงที่ปรากฏ (สัจจาธิฐาน) การมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นโดยไม่หวังผลตอบแทน (จาคาธิฐาน) และการติดตามข่าวสารการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยจิตสงบ (อุปสมาธิฐาน) ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยรัตน์ กากิ่ง (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมาก

7.1.2 ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนเห็นว่าการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมืองหลายประการ เช่น การร่วมฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยใช้เหตุผลทางวิชาการ (ปัญญาธิฐาน) การตั้งใจรับฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชุมชน (สัจจาธิฐาน) การ

ติดตามรับฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นโดยไม่รับอำิสสินจ้าง (จากาธิฐาน) และ การรับฟังคำปราศรัยของผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นทุกคนด้วยความบริสุทธิ์ใจ (อุปมาธิฐาน) ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรภัทร์ นามบุญเรือง (2558 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนมอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้แก่ ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง อยู่ในระดับมาก

7.1.3 ด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนเห็นว่าการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียง หลายประการ เช่น การช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียงด้วยความเข้าใจนโยบายอย่างแท้จริง (ปัญญาธิฐาน) การช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียงด้วยความเข้าใจนโยบายอย่างแท้จริง (ปัญญาธิฐาน) การสละทรัพย์ช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียงโดยไม่หวังประโยชน์ส่วนตน (จากาธิฐาน) และการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียงด้วยความบริสุทธิ์ใจ (อุปมาธิฐาน) ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรภัทร์ นามบุญเรือง (2558 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนมอำเภอเมือง จังหวัดนครพนมได้แก่ ด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียง อยู่ในระดับมาก

7.1.4 ด้านการเลือกตั้ง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนเห็นว่าการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเลือกตั้งหลายประการ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นด้วยความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นอย่างแท้จริง (ปัญญาธิฐาน) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นเพราะถือเป็นหน้าที่ของพลเมือง (สัจจาธิฐาน) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นโดยไม่หวังประโยชน์ตอบแทนส่วนตัว(จากาธิฐาน) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นโดยจิตใจที่สงบ เยือกเย็น (อุปมาธิฐาน) ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรภัทร์ นามบุญเรือง เรื่อง (2558 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนมอำเภอเมือง จังหวัดนครพนมได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

7.2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่าเพศ มีผลต่อความคิดเห็นก็จริง แต่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน เพราะประชาชนอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน รับทราบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น และมีจิตสำนึกในลักษณะเดียวกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกฤต บุปผาโชติ(2556 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกัน

7.2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่าอายุ มีผลต่อความคิดเห็นก็จริง แต่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าจะอายุช่วงใดมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน เพราะประชาชนอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน รับทราบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น และมีจิตสำนึกในลักษณะเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา เกษสมเกียรติ (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชน พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

7.2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ระดับการศึกษา มีผลต่อความคิดเห็นก็จริง แต่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าจะระดับการศึกษาใดมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน เพราะประชาชนอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน รับทราบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น และมีจิตสำนึกในลักษณะเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ กาศิ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

7.2.4 การประกอบอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขต

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อธิบายได้ว่าการประกอบอาชีพมีผลต่อความ คิดเห็นก็จริง แต่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าประกอบอาชีพใดมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน เพราะประชาชนอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน รับทราบการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น และมีจิตสำนึกในลักษณะเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพ ต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภุต บุปผาโชติ (2556 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการประกอบอาชีพ ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ด้านการเข้าฟังการปราศรัยหาเสียงทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ด้านนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.1.2 ด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และยกระดับการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนด้านนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ควรมีการวิจัย ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการช่วยกลุ่มการเมืองรณรงค์หาเสียงเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึก และนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

8.2.2 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักอริยฐานธรรม 4 ไปใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนให้ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดคือ “การติดตามข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนควรทำอย่างเป็นกลาง”

ดังนั้น ควรมีการวิจัย เพื่อศึกษา แนวทาง และกระบวนการ อบรมความรู้เกี่ยวกับการติดตามข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนควรทำอย่างเป็นกลาง และนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ดียิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

- กรภัทร์ นามบุญเรือง. (2558). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ส. เอเซียเพรส จำกัด.
- เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด. (2559). **แผนพัฒนาเทศบาล**. ร้อยเอ็ด : เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด.
- ธนกฤต บุบผาโชติ. (2556). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด**. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2550). **ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤทัยรัตน์ กากิ่ง. (2550). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลัดดาวัลย์ กาดิ. (2552). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาล ตำบลลำตาเสา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อัจฉรา เกษสมเกียรติ. (2551). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ดร.ไพรัช พินชมภู อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ คณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ นายชัยมงคล ศรีทองแดง นางจิราภรณ์ บุญโพธิ์ นางจิราภรณ์ บาริศรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย ขอขอบพระคุณ นายกเทศมนตรีเมืองร้อยเอ็ดที่ให้ความกรุณาให้จัดเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนประชากร ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถามและทำให้การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์